

Protokół ze spaceru badawczego

Dotyczy: Zagospodarowanie Fortu nr 48 „Batowice” wraz z uwzględnieniem kompleksu przyrodniczo-parkowego – konsultacje społeczne

Termin: 11.09.2021 r. godzina 11.00

Formuła: spacer badawczy po terenie objętym konsultacjami

Przebieg spaceru:

W dniu spaceru na miejsce zbiórki, tj. pod Klubem Kuźnia Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida przybyło około 20 mieszkańców osiedla Złotego Wieku i Krakowa oraz przedstawicieli Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN, a także przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy XV Mistrzejowice (Marek Hohenauer – Przewodniczący), Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa (Mateusz Płoskonka – Zastępca Dyrektora), Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie (Anita Wójcik – Zastępca Dyrektora, Justyna Góralczyk – Kierownik Referatu Lokali Służby Zdrowia i Fortów, Sławomir Matys), Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie (Bożena Kotońska) oraz Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków (Jerzy Wypartowicz). Stawili się również eksperci, którzy mieli prowadzić spacer, w osobach pracowników naukowych Politechniki Krakowskiej: dra inż. arch. Krzysztofa Wielgusa – specjalisty w zakresie Twierdzy Kraków oraz dra inż. arch. kraj. Wojciecha Bobka – specjalisty dendrologa, autora opracowanej dla Fortu nr 48 „Batowice” inwentaryzacji zieleni wraz z projektem gospodarki zielenią.

Po rozpoczęciu spaceru i powitaniu przybyłych uczestnicy przenieśli się na Fort, gdzie na drodze wejściowej na teren rozdano mieszkańcom broszury dotyczące północnego odcinka Twierdzy Kraków i plansze przygotowane przez ekspertów, a także odbyło się wprowadzenie. Dotyczyło ono przedstawienia potrzeby powstania w Krakowie twierdzy i krótkiej jej historii. Omówiony został również obiekt, na którym odbywał się spacer, jego rodzaj, charakter i okres powstania w trakcie rozbudowy Twierdzy Kraków. Tę część wprowadzenia prowadził ekspert Krzysztof Wielgus. Na zakończenie przedstawił on potrzebę i rolę istnienia na Fortach zieleni maskującej, która stanowiła nieodłączny element równie ważny jak zabudowania czy inne elementy fortyfikacji. Zieleń obecna na fortach miała swoje określone miejsce usytuowania i nie znajdowała się na całym terenie. Obecna zieleń nazywana forticzną to sukcesja dawnej zieleni maskującej oraz zieleni, która rozwinęła się ze wzmocnień umocnień ziemnych (faszyn) tworzonych ze świeżo ściętych fragmentów drzew i krzewów.

W kontynuacji wprowadzenia ekspert Wojciech Bobek przedstawił fazy rozwoju drzew, różnorodność gatunkową zieleni maskującej oraz tempo wzrostu dla poszczególnych gatunków, które jest aktualnie znacznie szybsze niż w okresie powstawania nasadzeń pierwotnych. Ekspert zaznaczył też, że podstawowym założeniem jest ochrona zarówno zieleni, jak i wszystkich elementów ziemnych, murowanych i kubaturowych Fortu we właściwym stopniu.

Po wprowadzeniu odbyła się krótka dyskusja mająca na celu wyjaśnienie różnych aspektów funkcjonowania zabytków architektury militarnej w chwili powstania i obecnie.

W dalszej kolejności obecni udali się w głąb fortu, gdzie zaprezentowano oddziaływanie zieleni na elementy fortu oraz oddziaływanie fortu na zieleń.

W dalszej części zwiedzania na przykładzie jednego stanowiska działa wraz z poprzecznicą i schronem pogotowia, eksperci przedstawili potrzebę redukcji istniejącej zieleni głównie ze stanowiska działa, przy zachowaniu zieleni wysokiej w ograniczonym zakresie na wale czoła stanowiska i znacznej jej obecności

na poprzecznicę i na szczycie schronu. Powyższe spotkało się z wątpliwościami ze strony mieszkańców, którzy są zwolennikami maksymalizacji istnienia zieleni na terenie wewnętrznym Fortu przy minimalizacji roli podstawowych elementów tego zabytku jakim są zabudowania i pozostałe umocnienia.

Na zakończenie spaceru eksperci podkreślili, że aktualnie brak jest określonego sposobu dalszego zagospodarowania Fortu nr 48 „Batowice”. Zarządca nieruchomości ma obowiązek prowadzić działania z zakresu opieki, ochrony i bieżącego utrzymania, nie dopuszczając do degradacji zabytku. Jednym z możliwych rozwiązań jest utworzenie na terenie Fortu ścieżki dydaktyczno-przyrodniczej, umieszczenie na terenie nieruchomości tablic informujących o historii Fortu i Twierdzy Kraków, jak również o roli zieleni fortecznej. Krzysztof Wielgus zachęcił obecnych do zanotowania wszystkich pomysłów i przedstawienia ich na warsztatach planowania partycypacyjnego w dniu 25.09.2021 r. Przypomniano również o możliwości wypełniania ankiet, w tym podczas Świąt Dzielnicy XV Mistrzejowice – wydarzenia mającego się rozpocząć o godzinie 15-tej tego samego dnia na Plantach Mistrzejowickich.

Około godziny 14:20 spacer został zakończony.

Dokumentacja fotograficzna:

